

FENOMEN KRŠTENJA U DUHU

mr. sc. fra Ivo Pavić

Danas mnogi 'istaknuti učitelji u narodu' ne razumiju kako se čovjek može ponovno roditi, kako može biti kršten u Duhu Svetome, te kako Duh Sveti djeluje u vjerniku. Kateheza o krštenju u Duhu trebala bi na svakom studiju teologije biti nezaobilazan predmet proučavanja, ali isto tako i predmet obveznog iskustva studenta kršćanina. Vjernici, bilo laici bilo redovnici, redovnice ili svećenici, trebali bi težiti za tim iskustvom jer po njemu postajemo svjesni ljubavi Božje koja je po Duhu razlivena u našim srcima. A ljubav je ta koja mijenja svijet. Rhema zahvaljuje fra Ivi na tome što o krštenju u Duhu poučava, ali još više na tome što ga svojom molitvom mnogima i posreduje. Neka ovaj članak sruši u Vama predrasude i probudi duboku čežnju za istinskim iskustvom Duha Svetoga

Veliko znanje i neznanje

Danas se u Crkvi malo piše i zna o krštenju u Duhu. Mnogi teolozi i filozofi nikad nisu ni čuli da to postoji. Većina hrvatskih teologa krštenje u Duhu povezuje s karizmatiskim pokretom i pritom o tome nema osobni stav. S druge strane, brojni protestantski karizmatici previše pišu o tom fenomenu ističući da je od njih sve počelo, kao da su otkrili 'toplu vodu'. Naime, dok pišu i govore o krštenju u Duhu, preskaču punih devetnaest stoljeća. Oslanja-

ju se na Djela apostolska i ponovnu pojavu karizmatiskog pokreta u dvadesetom stoljeću. Međutim, kad bi istražili učenje crkvenih otaca i svetaca o ovoj temi, iznenadili bi se jer bi pronašli da je ovaj fenomen oduvijek prisutan u tradiciji Crkve, i da je bio sastavni dio kršćanske inicijacije (krštenja, potvrde i euharistije). Iako, možemo kazati kako je zasluga karizmatika da su u Crkvi ponovno otkrili zaboravljenu ili skrivenu milost krštenja u Duhu, ali nikako se ne može reći da je sve počelo s njima.

Moje iskustvo krštenja u Duhu

Po prvi sam put u Duhu kršten 2000. godine i otada sam bezbroj puta doživljavao slično iskustvo. Imao sam 34 godine i tek sam dvije godine bio svećenik kad je Bog ušao u moj život na nov način. U to sam vrijeme čitao knjige i pohodio seminare poznatih karizmatika. Njihove knjige i seminari ostavili su na mene jak dojam. Nakon toga, obavio sam osmodnevne ignacijanske duhovne vježbe u šutnji, u pro-

Nakon toga, po molitvi polaganja ruku, bio sam kršten u Duhu. Gospodin je u meni oslobodio sve one milosti i darove koje sam već primio po sakramentima inicijacije i svećeničkoga ređenja. Po krštenju u Duhu, moj se život polako počeo mijenjati. Unutar mene se dogodila duboka preobrazba. Moje svećeništvo, svećenički i redovnički zavjeti obnovili su se. Svakodnevno sam počeo čitati Bibliju. Isus je u mom životu postao živ

gramu Injigo u Zagrebu. Duhovne su me vježbe pripremile da svoj život, u godinama svoga budućega intenzivnoga apostolata na koji me Gospodin pozvao i koji je bio posut preprekama i protivljenjima, mogu slobodno predati Gospod-

Iz učenja sv. Tome, zaključujemo da nema razloga zašto ne bi katolici, koji vjeruju da su već primili Duha Svetoga, u svojoj sakramentalnoj inicijaciji, očekivali nova „poslanja” ili „posjete” Duha, koji bi ih pokretao iz „stanja milosti” u kojemu se već nalaze prema jednom „novom činu” ili „novom stanju milosti”

inu. Nakon toga, po molitvi polaganja ruku, bio sam kršten u Duhu. Gospodin je u meni oslobodio sve one milosti i darove koje sam već primio po sakramentima inicijacije i svećeničkoga ređenja. Po krštenju u Duhu, moj se život polako počeo mijenjati. Unutar mene se dogodila duboka preobrazba. Moje svećeništvo, svećenički i redovnički zavjeti, obnovili su se. Svakodnevno sam počeo čitati Bibliju. Isus je u mom životu postao živ.

Što nije krštenje u Duhu?

Krštenje u Duhu nije nekakav magični čin. Ne radi se o posebnom učenju o Duhu Svetom niti o novoj pobožnosti prema Osobi Duha Svetoga. Ono nije neka druga

Potrebna je obnova tih sakramenata. Na taj će se način darovi Duha koje smo primili odvezati, osloboditi, deblokirati, oživjeti; to se naziva krštenjem u Duhu. Najbolji način da doživimo to iskustvo jest bezrezervno život predati Isusu i prihvatiti svjesno dobivene sakramente

milost neovisna o sakramentima kako uče pentekostalci. Ne radi se o obraćenju (ono dolazi ranije) niti o znaku kršćanske savršenosti ili svetosti. Biti kršten u Duhu ne znači pristupiti nekom pokretu ili nužno moliti u jezicima. Ne radi se o novom krštenju jer ono nije sakrament. Ne znači primiti Duha Svetoga po prvi put. Ono nije sakrament krizme, u kojem se prima Duh Sveti. Ono nije znak neke „super duhovnosti” niti svega onoga što trebamo u kršćanskom životu. Krštenje u Duhu ne pripada blagoslovinama. Ono nije jedanputni događaj.

Krštenje u Duhu ili izlivanje Duha

Postoje dva izraza ili termina koji su prihvaćeni u karizmatskoj duhovnosti: „Krštenje u Duhu” ili „izlivanje Duha”. Ja obično koristim oba, iako se više volim služiti izrazom „krštenje u Duhu” jer je neka-ko bliže Novom zavjetu, sakramentu krštenja i obnovi u Duhu. Mnogi, osobito u Italiji i u Francuskoj, koriste izraz „izlivanje Duha”. Na taj se način ograđuju od opasnosti da se tu radi o nekoj posebnoj intervenciji Duha Svetoga u duši, mimo sakramenta krštenja, tj. da se radi o ponovnom krštenju. Možemo, najjednostavnije, povezati ova dva izraza i kazati ovako: „Krštenje u Duhu znači primiti novo izlivanje Duha Svetoga ili novi dar Duha”.

Što kažu sveti crkveni oci?

Sveti oci, Ćiril Jeruzalemski (5. st.), Bazilije Veliki (4. st.), Grgur Nazijanski (4. st.), Teodoret Cirske (5. st.), Ivan Krizostom (5. st.) u svojim katehezama govore da je iskustvo krštenja u Duhu Svetom bilo sastavni dio kršćanske inicijacije. Ono nije pripadalo nekoj privatnoj pobožnosti, već javnoj liturgiji. Sveti crkveni oci nabrajaju mnoge karizme koje su odrasli katekumeni dobivali za vrijeme krštenja na Veliku subotu. Primjerice, u svojim pet kateheza o krštenju, sv. Ambrozije (4. st.) uspoređuje sakrament krštenja s novim rođenjem u kojem se prima Duh Sveti u punini. Augustin (4. st.) razvija teologiju aktualizacije sakramenta krštenja podijeljenog djeci. Po njegovu mišljenju, Duh Sveti stanuje u malom djetetu, ali mu nedostaje spoznaja i svjesno iskustvo koje se treba dogoditi u odrasloj dobi. Takvo učenje susrećemo u Novom

Krštenje u Duhu tjera nas da se krećemo naprijed, da živimo sveto donoseći evanđelje onima koji ga nikad nisu čuli, ili su ga čuli, ali su prema njemu ostali potpuno ravnodušni. Po krštenju u Duhu, po prvi se puta doživljava „nešto” a to „nešto” je Božja ljubav

zavjetu. U pismu Timoteju, apostol Pavao kaže: „Ne zanemaruj u sebi milosni dar koji ti je udijeljen na temelju proročanskih izjava, polaganjem ruku starješinskog zbora” (1 Tim 4, 14-15). Svi smo pozvani raspiriti vatru dara Duha Svetoga dobivenog u sakramentima inicijacije. Sv. Maksim Ispovijedatelj (6. st.) tvrdi: „Kad je duša krštena u Duhu, ona je na neki način ‘pos-

jednuta’ Bogom”. Time je htio reći kako kršćani posjeduju Duha Svetoga, ali Duh Sveti ne posjeduje kršćane.

Nevidljiva poslanja Duha

Kad govori o izlivanju Duha, Toma Akvinski (12. st.) spominje dvije ključne riječi koje govore da je Duh Sveti već darovan ili poslan: Duh Sveti prebiva u nama (inhabitation) i on se obnavlja u nama (innovation). Duh Sveti prebiva u nama na takav način da nas čini novim (obnavlja). Drugo, on naglašava da novo poslanje Duha mora uključivati stvarno „obnavljanje” (innovation) osobe u kojoj Duh počinje boraviti na novi način. Iz učenja sv. Tome, zaključujemo da nema razloga zašto ne bi katolici, koji vjeruju da su već primili Duha Svetoga, u svojoj sakramentalnoj inicijaciji, očekivali nova „poslanja” ili „posjete” Duha, koji bi ih pokretao iz „stanja milosti” u kojemu se već nalaze prema jednom „novom činu” ili „novom stanju milosti”. U biblijskom rječniku, poslanje Duha, „izljev Duha” i krštenje u Duhu jednostavno su različiti načini za izražavanje iste stvari; slijedi zaključak da je moliti Gospodina

za već krštene i krizmane vjernike da ih „krsti u Duhu Svetom” sasvim u skladu s tradicionalnom katoličkom teologijom.

Vezani sakramenti

Katolička teologija, oslanjajući se na svetog Augustina i Tomu Akvinca, naučava da dar Duha Svetoga može u nama biti vezan. To znači: ako za vrijeme primanja sakramenata krštenja, krizme, svete pričesti, nije bilo dovoljno duhovnog raspoloženja, znanja, vjere, ili su sakramenti primani u grijehu, dar Duha Svetoga je ostao ‘vezan, sputan, uspavan, blokiran’. U takvim okolnostima, ovi sakramenti ne mogu donijeti neku milost ljudima sve dok se zapreka grijeha ne ukloni kroz pokoru. Potrebna je obnova tih sakramenata. Na taj će se način darovi Duha koje smo primili odvezati, osloboditi, deblokirati, oživjeti; to se naziva krštenjem u Duhu. Najbolji način da doživimo to iskustvo jest bezrezervno život predati Isusu i prihvatiti svjesno dobivene sakramente. Ako to iskreno učinimo, Isus će odmah doći i u nama osloboditi već dobiveni dar Duha. To je kao da uključimo prekidač i upalimo svjetlo.

Krštenje u Duhu – prilika za Crkvu

Po krštenju u Duhu Svetom, milijuni su se katolika obratili Kristu i obvezali se staviti u službu Crkvi. Govori se o očitovanju ili otkriću vlastitog krštenja. Krštenje u Duhu Svetom uključuje bilo posvećenje, plod Duha, bilo očitovanje karizmi u životu. Ono prožima euharistijsko slavlje i klanjanje; daje novi smisao obredu kršćanske inicijacije; ohrabruje česti povratak ispovijedi, obnavlja aspekt molitava za zdravlje u Crkvi. Transformira obitelji u zajednice milosti, odgajajući djecu do pune kršćanske zrelosti u Kristu. Jača svećeničku službu, podupire autentični ekumenizam. Krštenje u Duhu tjera nas da se krećemo naprijed, da živimo sveto donoseći evanđelje onima koji ga nikad nisu čuli, ili su ga čuli, ali su prema njemu ostali potpuno ravnodušni. Po krštenju u Duhu, po prvi se puta doživljava „nešto” a to „nešto” je Božja ljubav

Oživjeti krsnu milost

Kad katolici koriste izraz „krštenje u Duhu”, tada ono obično znači preplavljenost Duhom ili svjesno iskustvo Duha koji je već darovan u slavljenju kršćanske inicijacije. Odnosi se na prvotno buđenje sakramentalne milosti i nikako ne želi označiti postojanje drugog krštenja. Radi se o oživljavanju

krasnih voda milosti, koje smo primili na krštenju. Po krštenju u Duhu, kršćanin biva pokrenut u akciju služenja drugima po sili Duha Svetoga. Joseph McKinney kaže: „krštenje u Duhu je vjera da je moguće osloboditi snagu sakramenata krštenja i krizme. To je molitva da se Duh Sveti koji je već darovan u ovim sakramentima aktivira i postane djelatna u našem životu”. Kevin Ranaghan, jedan od glasnogovornika Karizmatске katoličke obnove, naglašava: „Kroz krštenje u Duhu darovi i plodovi, koje smo već primili postaju aktualni u životu članova tijela Kristove – Crkve”. Govori se o „izlivanju” koje ne dolazi izvana, nego iznutra poput „žive vode”. To je djelo Duha Svetoga koje budi u nama uspavane energije i oživljava umrtvljene darove. Jednom je biskup u San Franciscu upitao svećenika iz svoje biskupije što se promijenilo u njegovu životu nakon što je doživio krštenje u Duhu. On je odgovorio: „Konačno ono što radim stvarno djeluje!”

Dar za rođendan

Krštenje u Duhu je duhovno buđenje. Mi primamo dar Duha u krštenju. Primamo Duha u našem životu posebno u svetoj krizmi, u pričesti i po svim sakramentima. To je kao kada primimo dar za rođendan. Ako li sam po primtku tog dara posve obuzet lijepim omotom i nikada ga ne otvorim, neću nikada ni koristiti njegov sadržaj. A sadržaj je ono što vrijedi, a ne omot i, vanjština. Tako je i s izljevom Duha Svetoga. Duh nam Sveti je darovan od samoga Isusa. Isus je rekao: „Poslat ću vam svoga Duha i on će vas o svemu poučiti i pomoći vam da to shvatite”. Krštenje u Duhu je otvaranje darova koje smo primili po krštenju i krizmi, otvaranje snazi Duha da razumijemo sakramente i snagu sakramenata. Krštenje Duhom os-

posobljava nas da shvatimo sve darove koji su nam dani da nas osposobe za rast u svetosti. Po krštenju u Duhu, sami sakramenti dobivaju svoje značenje. Krštenje u Duhu nije sakrament, već djelatna milost – osposobljuje nas da shvatimo i doživimo sve darove Duha. Svi ti darovi koje smo već primili u svom životu postaju djelotvorni.

Događa se ono što se nije na neki način dogodilo kad smo bili potvrđeni, milošću Božjom. Ne radi se ovdje o novoj krizmi već se oslobađa ono što je bilo dobiveno a koje se nalazilo zatvoreno unutar nas kao u „hladnjaku” (...) gdje smo ga mi pospremili

Dva smisla

Evo što kaže Malinski Dokument o krštenju u Duhu. U Katoličkoj obnovi izraz „krštenje u Duhu Svetom” odnosi se na dva smisla ili momenta. Najprije, imamo teološki smisao. U ovom smislu, svaki član Crkve je bio kršten u Duhu Svetom, jer je svaki primio sakramentalnu inicijaciju. Drugo, imamo iskustveni smisao. On se odnosi na čas ili proces rasta u snazi kojega Duh, koji nam je podijeljen u slavlju inicijacije, dolazi u naše svjesno iskustvo. Pod krštenjem u Duhu misli se na ovo svjesno iskustvo. Prema ovom razlikovanju, ljudi su za vrijeme sakramentalne inicijacije kršteni u Duhu Svetom u teološkom smislu, dok ono što se događa u Karizmatскоj obnovi, uključuje samo iskustveni smisao ovog izraza. Krštenje u Duhu, u teološkom se smislu shvaća kao stvarno dijeljenje Duha, dok u iskustvenom smislu imamo jedno dolaženje u svjesno iskustvo moći Duha koga smo već primili. Postajemo svjesni djelovanja Duha ko-

jeg smo već primili. U teološkom smislu, svaki vjernik biva kršten u Duhu i doživljava izlivanje Duha, dok se iskustveni smisao odnosi na svjesni doživljaj snage Duha već dobivenog. Govori se o djelu „starom“, a ipak u praksi „novom“. To znači da je svaki kršćanin koji je valjano primio sakrament krštenja, teološki rečeno već je kršten u Duhu Svetom, dobio brojne darove. Jer sakramenti djeluju ex opere operato (svojim izvršenim činom). Međutim, to nije dovoljno. Nedostaje svjesno iskustvo, tj. ex opere operantis, gdje se traži osobna vjera onoga koji moli i onoga za koga se moli.

Dar Duha u hladnjaku

Pionir Karizmatske katoličke obnove, kardinal Suenens kaže: „Krštenje u Duhu nanovo poziva svjesno iskustvo, iskustveni značaj krštenja“. On ide još dalje i daje jedno slobodno tumačenje: „Čini

Francuski teolog i mariolog, René Laurentin kaže: „Primiti izljev Duha Svetoga zapravo znači postati potpuno svjestan prisutnosti Svetoga Duha u vlastitom životu

se sasvim jasno da se u mnogim katolicima karizmaticima obnovila i ponovno aktivirala snaga sakramenta krizme. Događa se ono što se nije na neki način dogodilo kad smo bili potvrđeni, milošću Božjom. Ne radi se ovdje o novoj krizmi već se oslobađa ono što je bilo dobiveno a koje se nalazilo zatvoreno unutar nas kao u „hladnjaku“. Ako živimo normalni kršćanski život, sila koju smo primili u krštenju i potvrdi mora izaći iz hladnjaka, gdje smo ga mi pospremili. I potrebno je da se dar Duha oslobodi unutar nas, tj. da izađe van u oganj“.

Kevin Ranaghan piše: „Krštenje u Duhu ne zamjenjuje krštenje niti

krizmu. Njegovo značenje je reafirmacija i jedna zrela obnova sakramenata, odnosno osobno otvaranje punini milosti“. Na isti način tumači papin propovjednik Cantalamessa: „Krštenje u Duhu nije sakrament niti zamjenjuje sakramente, ali je povezan sa sakramentima, osobito sa sakramentima kršćanske inicijacije. Bog slobodno daje ovu milost, ali ono zahtijeva slobodni i osobni odgovor s nastavljanjem obraćenja Gospodinu“.

Obnova Jordana i Pedesetnice

Krštenje u Duhu osvježavajuća je milost Pedesetnice koja se nudi svim kršćanima. U svojoj knjizi Hvalospjev Duha Cantalamessa pojašnjava: „Krštenje u Duhu, o kojem se opet počelo govoriti u Crkvi, jest jedan od načina kojim uskrslu Isus nastavlja to svoje bitno djelovanje koje je u krštavanju čovječanstva „Duhom“. To se

Biti kršten u Duhu znači biti zapaljen ljubavlju Božjom. Biti u zajedništvo s Duhom Svetim koji nas usmjerava prema Isusu, Crkvi i Ocu Nebeskom. Kroz krštenje u Duhu Isus je prisutan u našim srcima. Biti kršten u Duhu znači biti natopljen Duhom, biti osvježen ljepotom plana Božjega za nas i svijet. Postati osvježenje za druge. Biti zapečaćen Duhom, ne imati straha svjedočiti Krista i njegovu evanđeosku Istinu. Biti neizbrisivo obilježeni Duhom Svetim. Biti nepromjenljivo promijenjen. Biti nova osoba

tumači kao obnavljanje događaja Duhova, ne manje od obnavljanja sakramenta krštenja i kršćanske inicijacije općenito, makar te dvije stvarnosti se poklapaju i nikada ih se ne bi smjelo dijeliti i suprotstavljati. Isusovo krštenje na Jordanu je vidljivi znak silaska Duha Svetoga (Lk 3, 22), i njegovo krštenje je model svake kršćanske inicijacije. Bitni učinak ove inicijacije je dar Duha Svetoga: '...mi smo svi kršteni jednim Duhom u jedno tijelo. I svi smo napojeni jednim Duhom' (1 Kor 12, 13)".

Nadopuna sakramenata

Mislim da je korektno kazati kako kršćanska inicijacija ima potrebu biti kompletirana. Govori se o očitovanju osobnog otkrića vlastitog krštenja. Naravno da je suludo kazati da kršćani nisu već primili Duha u krštenju i ostalim sakramentima. Ovdje se radi o osobnoj

odluci pripadnosti Kristu. Mogli bismo istaknuti da krštenje u Duhu u nama oživljava snagu sakramenta krštenja i krizme. Budi se naše srce, duša. Po krštenju u Duhu počinjemo živjeti sakramentalni život milosti koju smo dobili već kao djeca. U svom djelu o Duhu Svetom, poznati francuski teolog i mariolog, René Laurentin kaže: „Primiti izljev Duha Svetoga zapravo znači postati potpuno svjestan prisutnosti Svetoga Duha u vlastitom životu. U tom kontekstu, ono nije sakrament, ali je to duhovni događaj jer se događa u Duhu Svetom. Radi se o svjesnom doživljaju moći Duha koji mijenja tvoj život". U svojoj knjizi Jeste li primili Duha Svetoga Simon Tugwell govori o krštenju u Duhu kao očitovanju krštenja. Njegova je svrha da sakramentalno krštenje – tako često nedjelotvorno – postane djelotvorno, da takav mrtvorodeni sakrament postane sakrament života; da taj znak osude (usp. 1 Kor 1, 29) postane znak spasa.

Papa Benedikt XVI. i krštenje u Duhu

U svojim govorima, propovijedima i katehezama, papa Benedikt često govori o potrebi nove Pedesetnice, ili krštenja u Duhu Svetom. U jednoj je svojoj homiliji istaknuo: „Misija Isusa Krista sastoji se u tome da nas krsti u Duhu Svetom...” Na blagdan krštenja Gospodinova, naglasio je da je „ova čudesna milost za svakoga”. Papa je u svom nagovoru, prije molitve Kraljice neba, na Duhove, pozvao nazočno mnoštvo na Trgu svetoga Petra da ponovno otkrije ljepotu krštenja u Duhu Svetome. Tema svjetskog susreta s mladima u Sydneyju bila je: „Primit ćete snagu Duha Svetoga”. Donosim neke izvatke iz njegove propovijedi u kojima Papa govori o važnosti krštenja u Duhu: „Ono je snaga novoga života u Bogu! Snaga koja nas osposobljava da budemo sol zemlji i svjetlo u svijetu. Snaga Božja koju ne možemo zaslužiti niti osvojiti svojim snagama, već je dobiti kao čisti dar. Ljubav u akciji koja pobjeđuje strah i nesigurnost. Ljubav koja mijenja život u dubini. Ljubav koja u sebi nosi vječnost. Biti kršten u Duhu znači biti zapaljen ljubavlju Božjom. Biti u zajedništvo s Duhom Svetim koji nas usmjerava prema Isusu, Crkvi i Ocu Nebeskom. Kroz krštenje u Duhu Isus je prisutan u našim srcima. Biti kršten u Duhu znači biti natopljen Duhom, biti osvježen ljepotom plana Božjega za nas i svijet. Postati osvježenje za druge. Biti zapečaćen Duhom, ne imati straha svjedočiti Krista i njegovu evanđeosku Istinu. Biti neizbrisivo obilježeni Duhom Svetim. Biti nepromjenljivo promijenjen. Biti nova osoba”. Očito da sadašnji papa Benedikt jako dobro razumije važnost krštenja u Duhu Svetom za sve vjernike, osobito za mlade. Ono je duša Obnove u duhu, i srce kršćanstva, a ne privilegij pojedinaca. Otvorimo se povjetarcu Duha Svetoga koji stanuje u nama. Molimo često za krštenje u Duhu!